

Sammanställning av svar på studiestödsremiss, till IFAs styrelse 2025-03-12

Gabriella Andersson (FUS, bitr prefekt foub) 2025-02-25

Bakgrund

Frågeställning: Institutionsstyrelsen fick hösten 2023 en fråga/begäran om ändring av IFAs nuvarande modell för fördelning mellan forskningsprogrammen av det studiestöd som utgör en del av institutionsresursen från fakulteten. Frågan har nu utretts med hjälp av tillgänglig statistik och verksamhetsplaner, och tre möjliga alternativ finns:

1. Behåll nuvarande fördelningsmodell (50% från examina senaste året, 50% från FFF-andel)
2. Byt till helt prestationsbaserad modell utan utjämning (100% från examina senaste året)
3. Byt till helt prestationsbaserad modell med utjämning (100% från andelen av totala antalet examina under de senaste 5 åren)

Remissförfarande och tidtabell: Var och en av institutionens enheter ska uppge vilket av alternativen ovan som enheten föredrar, och även ge en motivering till sin ståndpunkt.

- December 2024: remissen skickas till avdelningsföreståndare, programprofessorer och enhetsföreståndare. Diskussioner förs inom enheterna.
- Fredag 31 januari 2025 är sista dag för svar från respektive enhet om vilket alternativ man vill ha, med motivering, till adress ledningsgrupp@physics.uu.se
- Svaren tas emot av ledningsgruppen och går vidare till styrelsen (information till styrelsen 2025-02-28 och efterföljande styrelsemöte 2025-03-12)

Sammanfattning av svaren från de tre enheterna med forskningsprogram

Alla tre enheterna föredrar varsin modell för fördelning av studiestöd. Frågan behöver därför diskuteras vidare, förslagsvis på kommande internat under våren 2025. Summering av svaren:

- **Enhet teori: alternativ 3** (utjämnad prestationsbaserad fördelning). Utjämning underlättar långsiktig planering och finansiering av doktorander utan externa medel. Lämpligheten i koppling till FFF (modell 1) ifrågasätts starkt. Beslut om fördelning bör inte bygga på vem som tjänar på vilken modell, utan på vad som ger transparens och tydliga signaler till verksamheten.
- **Enhet experimentell och tillämpad fysik: alternativ 2** (ej utjämnad prestationsbaserad fördelning), start tidigast budgetåret 2026 och med efterföljande utvärdering. Alternativ 2 ger en tydlig motivation till att utbilda fler doktorander och institutionen kommer i fas med fakultetens utdelning av studiestöd, samt kan anpassa sig relativt snabbt om fakulteten ändrar modell. Planering och budgetering kan göras med hjälp av bland annat ISPer. Utrymme för strategiskt stöd till doktorandprojekt behöver finnas även om externa medel saknas, och här finns en risk med alternativ 2 jämfört med alternativ 1. Alternativ 3 får inget stöd då det delvis bygger på gamla prestationer och skulle behöva införas över en längre övergångsperiod.
- **Enhet astronomi och fundamental fysik: alternativ 1** (nuvarande fördelning). Oregelbundna antal examina gör att utjämning över åren är önskvärd. FFF-baserad fördelning anses också agera stabiliserande mot trender i utdelning av externa medel, vilka i sin tur påverkar vilka forskningsprogram som har råd att genomföra forskarutbildning. Alternativ 2-3 ses som att medel från fakulteten i huvudsak går till externfinansierade aktiviteter.

Kommentar

Det förefaller som att det finns en spridd missuppfattning att studiestödet går tillbaka till den individ som finansierat den disputerade doktoranden. Så är inte fallet, utan det ingår i institutionsresursen, enligt [Teknats verksamhetsplan 2025](#) avsnitt 4.7.2 (s. 45), som disponeras fritt av institutionen.